

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 43Co/24/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6318201175
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Drahomíra Dibdiaková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6318201175.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Drahomíry Dibdiakovej, členov senátu JUDr. Márie Jamriškovej, PhD. a JUDr. Mariána Blahu v právnej veci žalobcu P. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M. XX/XX, P., zast. Centrum Správnej Pomoci Prievidza, IČO: 51 876 141, so sídlom 1. mája 388/8, Lehota pod Vtáčnikom, 972 42 proti žalovanému Prvá stavebná sporiteľňa, a.s., IČO: 31 335 004, so sídlom Bajkalská 30, Bratislava, práv. zast. Advokátska kancelária JUDr. Marián Kurhajec, s.r.o., IČO: 36 860 662, so sídlom Bajkalská 13, Bratislava v konaní o určenie neplatnosti zmlúv a vydanie bezdôvodného obohatenia, o odvolaní žalobcu proti rozhodnutiu Okresného súdu Brezno č.k. 6Csp/66/2018-301 zo dňa 18. decembra 2018 takto

rozhodol:

- I. Rozhodnutie Okresného súdu Brezno č.k. 6Csp/66/2018-301 zo dňa 18. decembra 2018 potvrdzuje.
- II. Žalovanému priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozhodnutím súd určil, že zmluvná podmienka v Zmluve o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere, uzavretej medzi stranami dňa 16.11.2007, na základe ktorej bola žalobcovi stanovená povinnosť zaplatiť poplatok vo výške 500,-Sk (16,60 Eur) pre prípad, že vydá žalovanému bianko zmenku, je neprijateľnou, a teda neplatnou. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol. Žalovaný má voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 95%.

2. Žalobca sa podanou žalobou domáhal určenia, že Zmluva o spotrebiteľskom úvere (správne Zmluva o medziúvere a stavebnom úvere) č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 16.11.2007, ako aj Zmluva o spotrebiteľskom úvere (správne Zmluva o medziúvere a stavebnom - spotrebiteľskom úvere) č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 09.08.2012 sú neplatné. Zároveň od žalovaného žiadal vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 2.381,58 Eur a náhradu trov súdneho konania.

3. Žalobu odôvodnil tým, že dňa 16.11.2007 uzatvoril so žalovaným Zmluvu o medziúvere a stavebnom úvere č. 2712006602, na základe ktorej sa mu žalovaný zaviazal poskytnúť medziúver v sume 4.980,-Eur. Úver mu bol poskytnutý dňa 14.01.2008 len vo výške 3.983,27 Eur. Žalobca na predmetný úver uhradil sumu 5.014,37 Eur, preto rozdiel v sume 1.031,10 Eur predstavuje bezdôvodné obohatenie.

4. Následne dňa 31.07.2012, ktorú žalobca ako dlžník podpísal dňa 07.08.2012 a spoludlžníci dňa 09.08.2012 uzatvoril so žalovaným Zmluvu o medziúvere a stavebnom - spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej sa žalovaný zaviazal poskytnúť mu medziúver vo výške 10.500,-Eur. Úver mu bol poskytnutý dňa 13.08.2012 len vo výške 8.400,-Eur. Žalobca na predmetný úver uhradil sumu 9.750,48 Eur, a teda bezdôvodné obohatenie predstavuje sumu 1.350,48 Eur.

5. V konaní žalobca tvrdil, že na predmetné zmluvy sa vzťahujú ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pričom tieto obsahujú viaceré neprijateľné zmluvné podmienky, ako napríklad ustanovenie, podľa ktorého zmluvné vzťahy, vyplývajúce zo zmlúv sa riadia Obchodným zákonníkom, rozhodcovskú doložku, poplatky, vyhlásenie spotrebiteľa, že sa oboznámil s úverovými podmienkami, atď. Zmluva o medziúvere a stavebnom úvere č. XXXXXXXXXXXX obsahuje tiež neprijateľnú zmluvnú podmienku v podobe poplatku za vybavenie úveru, poplatku za zvýšenie úveru a poplatku za dohodu o vydaní a vyplnení biankozmenky.

6. Pri poskytnutí úveru žalovaný odrátal sumu za úhradu prvej a druhej splátky a úver neposkytol v sume dohodnutej v zmluve. Takéto klamlivé konanie žalovaného je v rozpore s § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, preto je potrebné zmluvy ako celok považovať podľa § 39 Občianskeho zákonníka za neplatné pre rozpor s dobrými mravmi. Tento dôvod neplatnosti sa vzťahuje aj na Zmluvu o zabezpečení splátok úveru, ktorá bola uzatvorená samostatne.

7. Po čiastočnom späťvzati žaloby zostala predmetom sporu suma 1.644,54 Eur, úhradu ktorej žiadal od žalovaného vydať ako bezdôvodného obohatenie.

8. Súd prvej inštancie posúdil určovacie návrhy žalobcu ako neopodstatnené a neprípustné. Uviedol, že zmluvy a iné právne úkony, tj. ich existencia, platnosť či neplatnosť sú právnymi skutočnosťami v zmysle Občianskeho zákonníka. Civilný sporový poriadok v ustanovení § 137 pripúšťa žalobu na určenie právnej skutočnosti výlučne za predpokladu, že takáto možnosť vyplýva z osobitného právneho predpisu. Zo žalobného návrhu v tomto sporovom konaní jednoznačne vyplýva, že žalobca sa domáha určenia neplatnosti dvoch zmlúv o úvere, čo však nemá oporu v osobitnom právnom predpise, keď žiadny hmotnoprávny predpis nedáva možnosť sa žalobou domáhať určenia neplatnosti zmluvy o úvere vo všeobecnosti - výnimkou je možnosť, daná Civilným sporovým poriadkom, ktorý vo svojom ustanovení § 298 pripúšťa určenie neplatnosti spotrebiteľskej zmluvy, či jej časti z dôvodu neprijateľnosti, tj. v nadväznosti na hmotnoprávne ustanovenie Občianskeho zákonníka (§ 53a -platí od. 1.3.2010).

9. Z dôvodu neprípustnosti preto súd žalobu v uvedenej časti z tohto dôvodu zamietol. Vzhľadom na žalobcom tvrdené jednotlivé neprijateľné podmienky v zmluvách a uplatnený nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia súd napadnuté zmluvy o úvere podrobil súdnej kontrole.

10. Súd považoval za nesporné, že žalobca so žalovaným uzavrel dve zmluvy, a to dňa 16.11.2007 Zmluvu o medziúvere a stavebnom úvere č. XXXXXXXXXXXX (ďalej ako zmluva o úvere č. 1) a dňa 09.08.2012 Zmluvu o medziúvere a stavebnom - spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX (ďalej ako zmluva o úvere č. 2.) ako zmluvy o úvere podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. Súčasne skonštatoval, že s ohľadom na postavenie zmluvných strán sa jedná aj o zmluvy spotrebiteľské podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, keďže žalovaný mal pri uzatváraní aj plnení zo zmlúv postavenie dodávateľa, keď konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 3 E. zákonníka) a na strane dlžníka (spoludlžníkov) vystupoval spotrebiteľ - žalobca ako fyzická osoba, ktorá uzatvárala obe zmluvy pre súkromné účely (§ 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka). Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.05.2014, ktoré sa v zmysle konštantnej judikatúry od jeho účinnosti vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3MCdo 12/2014, ako aj 8MCdo 13/2014) platí na prejednávajúcu vec prednostné použitie ustanovení Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Súd obe zmluvy posudzoval aj podľa zákona č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení, keďže v oboch prípadoch sa zmluvy o medziúvere viazali na uzatvorenie zmlúv o stavebnom sporení.

11. Súd prvej inštancie po posúdení účelu poskytnutia úverov podľa oboch zmlúv špecifikovaného v článku I. bode 2 zistil, že ani v jednom prípade nešlo o poskytnutie spotrebiteľského úveru, keď v prípade zmluvy o úvere č. 1 použitie v tom čase platného zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch vylučoval § 1 ods. 2 písm. a) tohto zákona a v prípade zmluvy o úvere č. 2 to vylučoval § 1 ods. 3 písm. d) zákona č. 129/2010 Z.z. účinného v čase uzatvorenia tejto zmluvy. Obe zmluvy v súlade s § 11 zák. č. 310/1992 Zb. vyžadovali striktné naplnenie účelu, na ktorý sa viazalo poskytnutie peňažných prostriedkov (stavebné úpravy, výstavba nehnuteľnosti, atď.), na čo nadväzovala aj zmluvná povinnosť zdokladovať použitie týchto prostriedkov. S porušením tejto povinnosti bolo spojené aj právo žalovaného od zmluvy o úvere odstúpiť (článok VII bod 2 písm. h) oboch zmlúv). Zmluvy o mimoriadnom medziúvere preto nemuseli obsahovať obligatórne náležitosti určené ako obligatórne

právnymi predpismi o spotrebiteľskom úvere, absencia ktorých by spôsobila, že by sa poskytnuté úvery považovali za bezúročné a bezpoplatkové.

12. Súd tiež skonštatoval, že obidve zmluvy o úvere boli uzatvorené platne a v súlade s vyššie uvedenými právnymi predpismi, pričom obsahujú všetky podstatné náležitosti, ktoré sa vyžadujú pre daný zmluvný typ. Pokiaľ ide o namietanú existenciu neprijateľných podmienok v zmysle § 53 Občianskeho zákonníka, súd také neprijateľné zmluvné podmienky, v dôsledku ktorých by bolo potrebné prijať záver o neplatnosti niektorej z nich ako celku, nezistil. Súd preto posudzoval len podstatné zmluvné podmienky, ktoré by mohli mať vplyv na platnosť zmlúv, či zakladať nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia.

13. K tvrdeniu žalobcu o nejasnosti predmetu zmlúv, a to súm, ktoré mali byť poskytnuté a zaplatené súd prvej inštancie uviedol, že obe zmluvy uvádzali maximálnu výšku úveru, ktorú sa žalovaný zaviazal žalobcovi poskytnúť, pričom ich vyplatenie sa viazalo na splnenie podmienok, ktoré boli v nich presne špecifikované. Pri zmluve o úvere č. 2, na základe ktorej bola žalobcovi vyplatená suma 8.400,-Eur, pričom zvyšok úveru, ktorý mu mohol byť poskytnutý až do výšky 10.500,-Eur, nežiadal dočerpať vyhodnotil uvedenú námietku žalobcu ako nedôvodnú.

14. K neprijateľnosti zmluvných podmienok, ktoré sa týkali viacerých poplatkov poukázal súd na to, že niektoré z nich boli jasne uvedené v samotných zmluvách, ostatné boli uvedené odkazom na sadzobník poplatkov, ktorý tvoril ich neoddeliteľnú súčasť. Súd bol toho názoru, že zákonu žiadnym spôsobom neodporuje, ak zmluva pozostáva z viacerých dokumentov. Za stavu, kedy žalobcovi boli obe zmluvy zaslané na podpis, čo možno vyvodiť z dátumu podpisu zmlúv žalovaným a z dátumu, kedy zmluvy podpísal žalobca vyplýva, že žalobca mal objektívnu možnosť oboznámiť sa nielen s obsahom zmlúv, ale aj s obsahom sadzobníka poplatkov a v prípade nejasností mal možnosť obrátiť sa na žalovaného alebo inú osobu znalú problematiky. K uzatvoreniu zmlúv nebol žalobca nútený a celkom zrejme ani nekonal v stresovej situácii, vyvolanej napr. tým, že by sa v priestoroch banky alebo jej obchodného zástupcu musel rýchlo rozhodnúť, či zmluvu podpíše alebo nie. Súd za nedôveryhodné považoval jeho tvrdenie o tom, že sadzobník poplatkov mu nebol predložený spolu so zmluvami. Súd tak nemal za to, že by dojednanie poplatkov v rámci samostatného sadzobníka spôsobilo značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalobcu ako spotrebiteľa.

15. K poplatku za poskytnutie úveru súd prvej inštancie uviedol, že jeho úhrada sa považuje za rozšírenie ceny úveru, pričom vzhľadom na výšku poskytnutého úveru nebol podľa názoru súdu stanovený v takej výške, ktorá by bola zjavne neprimeraná (pri zmluve o úvere č. 1 v sume 116,18 Eur a pri zmluve o úvere č. 2 v sume 126,-Eur). Tento poplatok bol žalovaným účtovaný oprávnene a v súlade so zmluvou. Rovnako si žalovaný oprávnené účtoval aj poplatok za vedenie účtu, a to až do dňa 10.06.2013, kedy nadobudla účinnosť novela zákona č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení, uskutočnená zákonom č. 132/2013 Z.z., kedy bol zavedený zákaz požadovať od stavebného sporiteľa úhradu poplatkov za vedenie, evidenciu alebo správu stavebného úveru alebo účtu. Z predložených výpisov vyplýva, že žalovaný si po tomto dátume poplatok za vedenie úverových účtov voči žalobcovi neúčtoval.

16. Za neprijateľnú a teda neplatnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 ods. 1, 5 OZ však súd vo výroku tohto rozsudku vyhlásil dojednanie v zmluve o úvere č. 1 ohľadom povinnosti žalobcu zaplatiť poplatok vo výške 500,-Sk (16,60 Eur) pre prípad, že vydá žalovanému bianko zmenku. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žalobca vydanie bianko zmenky neiniciovala. Bol to žalovaný, ktorý si týmto spôsobom mienil zabezpečiť pohľadávky zo zmluvy o úvere č. 1. Žalovaný tak požadoval od žalobcu plnenie za službu, ktorej poskytnutie ani len sčasti nesledovalo jeho záujmy, pričom takéto ustanovenie zmluvy, či postup dodávateľov bol v neskoršej právnej úprave definovaný ako neprijateľná podmienka. Úkon vystavenia zmenky v momente uzatvárania zmluvy, s možnosťou vyplnenia jej podstatných údajov veriteľom v budúcnosti, vytvára pre žalovaného istý zabezpečovací prostriedok a dlžníka stavia do nevýhodnej situácie. Požadovať za to, že je dlžníkovi umožnené vystaviť zmenku zaplatenie akéhokoľvek poplatku, je možné považovať za prejav nerovnovážneho postavenia strán v jeho neprospech. Žalovaný tak nebol oprávnený tento poplatok od žalobcu žiadať a jeho prijatím v sume 16,60 Eur sa bezdôvodne obohatil, keďže šlo o plnenie z neplatného právneho dôvodu. Nakoľko k jeho zaúčtovaniu došlo pri poskytnutí úveru, t.j. dňa 14.01.2008 a žalovaný v konaní vzniesol dôvodne námietku premlčania na vydanie bezdôvodného obohatenia s poukazom na § 107 Občianskeho zákonníka, z dôvodu uplynutia subjektívnej 2-ročnej ako aj objektívnej 3-ročnej premlčacej doby nebolo možné žalobcovi vrátenie tohto poplatku priznať.

17. Za neprijateľnú zmluvnú podmienku považoval žalobca aj dojednanie o prednostnom uspokojovaní sankčných úrokov, poplatkov až na záver istiny úveru v zmluvy o úvere č. 1, Súd prvej inštancie posúdil toto dojednanie ako súladné s právnou úpravou účinnou v čase uzatvorenia zmluvy dňa 16.11.2007, keď v danom čase právne predpisy otázku započítania čiastočného plnenia peňažného dlhu neupravovali a ponechávali ho na zmluvné dojednania. Ustanovenie § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktorého sa žalobca dovoláva a v zmysle ktorého pri čiastočnom plnení peňažného dlhu sa plnenie dlžníka započítava najprv na istinu a potom na úroky, ak dlžník neurčí inak, bolo prijaté do Občianskeho zákonníka až od 01.01.2008. Uviedol, že prípadné porušenie uvedeného ustanovenia by v konečnom dôsledku nemalo vplyv na platnosť samotnej zmluvy, ale dáva dlžníkovi možnosť domáhať sa voči veriteľovi súdnou cestou napríklad určenia, že má právo na započítanie čiastočného plnenia určitým spôsobom.

18. Záverom súd konštatoval, že ak by aj bol býval žalobcom vznik bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného, či už z dôvodu neplatnosti zmlúv alebo záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutých úverov preukázaný, vzhľadom na žalovaným vznesenú námietku premlčania by žalobe žalobcu nebolo možné v tejto časti vyhovieť, pretože žaloba bola súdu doručená dňa 22.05.2018 a nárok na vrátenie plnení, ktoré žalobca žalovanému vyplatila pred dňom 22.05.2016 by bol v subjektívnej 2-ročnej lehote podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka premlčaný.

19. Súd bol toho názoru, že tvrdenie žalobcu o tom, že subjektívna lehota na uplatnenie práva mu začala plynúť od doručenia odpovede z Ministerstva spravodlivosti SR zo dňa 26.03.2018, ktorú súdu predložil, nie je akceptovateľné, pretože už v čase uzatvorenia prvej zmluvy o úvere dňa 27.12.2007 bola v našom právnom poriadku transponovaná Smernica Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, na čo nadviazala početná judikatúra v oblasti spotrebiteľských sporov. Žalobca sa tak s právnou úpravou vzťahujúcou sa k ochrane spotrebiteľa, či judikatúrou mal objektívne možnosť oboznámiť už skôr. Pokiaľ ide o peňažné plnenia žalobcu poskytnuté žalovanému po dni 22.05.2016 týkajúce sa už len zmluvy o úvere č. 1, keď zmluva o úvere č. 2 bola splatená dňom 26.03.2014, už neboli poskytnuté bez právneho dôvodu a ani v rozpore so zmluvou a žalovaný ich bol oprávnený prijať.

20. Súd prijal záver o neprijateľnosti len jednej zmluvnej podmienky v zmluve o úvere č. 1, ktorú vyhlásil za neprijateľnú, preto žalobu žalobcu vo zvyšnej časti ním uplatneného nároku ako nedôvodnú zamietol.

21. S rozhodnutím súdu prvej inštancie sa neuspokojil žalobca a podal proti nemu odvolanie. V odvolaní namietal, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a na základe tých, ktoré vykonal dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, preto jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Zotrval na svojom tvrdení, že súd nepodrobil úverovú zmluvu súdnej kontrole napriek tomu, že sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 a nasl. OZ. Podľa jeho názoru nesmie zmluva obsahovať neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré úverové zmluvy uzatvorené medzi žalobcom a žalovaným obsahujú a tých je niekoľko, čo má za následok, že obe zmluvy sú neplatné. Navrhol preto rozhodnutie súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

22. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný podaním zo dňa 18.03.2019. Uviedol v ňom, že z odvolania žalovaného nie je zrejmé, ktorej veci sa týka, pretože chýba spisová značka a dátum jeho vydania. Neobsahuje ani ďalšie náležitosti, ktoré vyžaduje pre riadne odvolanie § 363 CSP v nadväznosti na § 127 CSP. Povinnou náležitosťou odvolania je okrem iných náležitostí špecifikácia rozsahu, v akom sa rozhodnutie napáda a rovnako aj špecifikácia odvolacích dôvodov, ktoré odvolací súd nie je oprávnený na základe jeho výzvy dopĺňať, pretože sa nejedná o odstrániteľné vady tak, ako to vyplýva z § 373 ods. 1 CSP. Žalobca v odvolaní poukázal len na znenie § 365 ods. 1 CSP, avšak žiadnym spôsobom neuviedol, v čom vidí konkrétne pochybenie súdu, aké skutočnosti súd prvej inštancie vzal do úvahy a ktoré nie a neuviedol ani konkrétne navrhnuté dôkazy, ktoré súd prvej inštancie nevykonal. Nešpecifikoval ani v čom spočíva nesprávne právne posúdenie veci. Bol preto toho názoru, že odvolanie nemá náležitosti uvedené v § 363 CSP, preto je potrebné ho odmietnuť. Pre prípad, že by sa odvolací súd s týmto názorom žalovaného nestotožnil, navrhol rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne v celom rozsahu potvrdiť.

23. Dňa 12.04.2019 doručil k vyjadreniu žalovaného vyjadrenie aj žalobca. Uviedol v ňom, že s jeho tvrdením vo vyjadrení k odvolaniu nesúhlasí a toto popiera. Žalobca poukázal na neprijateľné podmienky v zmluvách, pretože tieto neobsahovali všetky tie náležitosti, ktoré podľa Občianskeho zákonníka má obsahovať spotrebiteľská zmluva. Zdôraznil, že žalobca nemal v čase uzatvárania zmlúv vedomosť o tom, čo sú to neprijateľné podmienky v zmluve a spoliehal sa na dobromyseľnosť žalovaného, ktorý však nepostupoval s odbornou starostlivosťou. Súd preto musí prihliadnuť najmä na to, že podmienky predformulovával profesionál - žalovaný a že spotrebiteľ bol pod neprimeraným nátlakom. Žalobca tak bol uvedený do omylu, keď sa spoliehal na dobromyseľnosť žalovaného a na jeho prístup, keď podpísal predtlačené formulárové zmluvy bez možnosti pripomenkovať ich. Žalobca sa o týchto skutočnostiach dozvedel z internetových stránok Ministerstva spravodlivosti SR po prečítaní informácie od štátnej tajomníčky U. P. U. z dokumentu Brániť sa oplatí o tom, že dodávatelia úverov získavajú majetkový prospech od dlžníkov. Podľa názoru žalobcu tak zmluvy obsahujú neprijateľné podmienky a absentujú v nich zákonné náležitosti, z čoho vyplýva, že ide o úver bezúročný a bez poplatkov.

24. Žalovaný vedome na škodu spotrebiteľov obchádza zákon v snahe získať pre seba výhodnejšie postavenie a núti spotrebiteľa zmluvou k takému konaniu, ktoré nie je povinný vykonať s cieľom obchádzať ust. Občianskeho zákonníka a ochrane spotrebiteľa a ďalších predpisov poskytujúcich spotrebiteľskú ochranu. V tejto súvislosti poukázal na nález Ústavného súdu SR sp.zn. PL.US 16/95 zo dňa 24.05.1995, ktorý okrem iného určuje, že o obchádzanie zákona ide vtedy, ak je právnym úkonom dohodnuté niečo, čo síce nie je so zákonom v priamom rozpore, ale svojimi dôsledkami sleduje cieľ, aby zákon dodržaný nebol. Žalobca preto zotrval na všetkých svojich doterajších písomných vyjadreniach a navrhol rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

25. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací prejednal vec podľa § 379, § 380 ods.1 a § 385 ods.1 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) bez nariadenia pojednávania, pretože nie je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie a takýto postup nevyžaduje ani dôležitý verejný záujem. Rozsudok bol podľa § 378 ods.1 a § 219 ods.1 CSP odvolacím súdom verejne vyhlásený, čo bolo v zmysle § 219 ods.3 CSP oznámené na úradnej tabuli krajského súdu.

26. Zo spisového materiálu odvolací súd zistil, že žalobca sa podanou žalobou domáhal určenia, že Zmluva o mimoriadnom a stavebnom spotrebiteľskom úvere č. 2712006602 zo dňa 16.11.2007, na základe ktorej sa mu žalovaný zaviazal poskytnúť medziúver v sume 4.980,-Eur, pričom úver mu bol poskytnutý dňa 14.01.2008 len vo výške 3.983,27 Eur, je neplatná. Žalobca na úver uhradil sumu 5.014,37 Eur, preto suma 1.031,10 Eur predstavuje bezdôvodné obohatenie, ktoré žiadal od žalovaného vydať.

27. Za neplatnú žiadal určiť aj Zmluvu o medziúvere a stavebnom - spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej sa mu žalovaný zaviazal poskytnúť medziúver vo výške 10.500,-Eur, pričom úver bol poskytnutý dňa 13.08.2012 len vo výške 8.400,-Eur. Žalobca na predmetný úver uhradil sumu 9.750,48 Eur, a teda bezdôvodné obohatenie predstavuje sumu 1.350,48 Eur. Z uvedených dôvodov žiadal od žalovaného pôvodne vydanie bezdôvodného obohatenia v celkovej výške 2.381,58 Eur. Po čiastočnom späťvzati žaloby a po čiastočnom zastavení konania, zostal predmetom sporu nárok žalobcu na vydania bezdôvodného obohatenia už len v sume 1.644,54 Eur.

28. Žalobca ako stavebný sporiteľ - dlžník so žalovaným ako veriteľom dňa 16.11.2007 uzavreli Zmluvu o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere (ďalej len „zmluva o úvere č. 1“), a to na základe jeho žiadosti o úver bez záložného práva spísanej dňa 07.11.2007. Žiadosť obsahovala osobné údaje žalobcu, údaje o jeho bonite, údaj o účte, na ktorý mali byť úverové prostriedky poukázané a účel použitia úverových prostriedkov. Na základe zmluvy o úvere č. 1 mal byť poskytnutý medziúver č. 271200X 6 XX vo výške 150.000,-Sk (4.979,09 Eur), ktorý sa po pridelení cieľovej sumy podľa Zmluvy o stavebnom sporení, na základe ktorej bol mimoriadny medziúver poskytnutý a súčasne pri dodržaní všetkých zmluvných podmienok ako všeobecných podmienok zmenil na stavebný úver č. XXXXXXXX X XX vo výške 90.000,-Sk (2.987,45 Eur).

29. Podľa článku I., bodu 2 Zmluvy o úvere č. 1 je účelom mimoriadneho medziúveru, ako aj stavebného úveru: a) nadobudnutie vlastníctva bytu, rodinného domu alebo bytového domu, b) výstavba, prístavba, nadstavba, vstavba alebo stavebné úpravy rodinného domu alebo bytového domu alebo stavebné úpravy bytu, c) modernizácia bytu, bytového domu alebo rodinného domu alebo udržiavacie práce

na nich, d) nadobudnutie vlastníctva stavebného pozemku na účel výstavby rodinného domu alebo bytového domu, e) nadobudnutie vlastníctva pozemku, na ktorom sa už nachádza rodinný dom alebo bytový dom, f) nadobudnutie vlastníctva nebytových priestorov v bytovom dome na účel prestavby nebytových priestorov na byt, g) prestavba nebytových priestorov na byt, h) úhrada podielu bytovému družstvu na účel nadobudnutiu bytu a i) úhrada záväzkov súvisiacich s účelmi uvedenými v písmenách a) až h).

30. Podľa článku II. Zmluvy o úvere č. 1 je dlžník povinný v súlade s touto zmluvou, ako aj v súlade so zmluvou o stavebnom sporení a Všeobecnými podmienkami pre zmluvy o stavebnom sporení poukazovať pravidelne mesačne na účet zmluvy o stavebnom sporení vklad vo výške 750,-Sk (24,90 Sk). Výška úrokovej sadzby všetkých vkladov poukázaných na zmluvu o stavebnom sporení je 2 % p.a. ku dňu uzatvorenia zmluvy o stavebnom sporení. Dlžník sa zároveň zaväzuje splatiť poskytnutý mimoriadny medziúver vrátane úroku. Výška úrokovej sadzby mimoriadneho medziúveru je 7,39 % p.a. ku dňu uzatvorenia tejto zmluvy. Za spracovanie medziúveru vyrubuje veriteľ dlžníkovi poplatok vo výške 3.500,-Sk (116,18 Eur). Ak vydá dlžník veriteľovi biankozmenku vyrubuje sa mu poplatok 500,-Eur (16,60 Eur). Za vedenie úverového účtu bude veriteľ vyrubovať dlžníkovi poplatok v zmysle platného Sadzovníka poplatkov. Prvý poplatok za vedenie úverového účtu vo výške 390,-Sk (12,95 Eur) je splatný s prvou splátkou úrokov z mimoriadneho medziúveru. Do nasporenia 40 % cieľovej sumy sa dlžník zaväzuje vkladať na účet zmluvy o stavebnom sporení pravidelné mesačné vklady minimálne vo výške 750,-Sk (24,90 Eur). Do pridelenia cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení sa dlžník zaväzuje splácať úroky z mimoriadneho medziúveru pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 924,-Eur (30,67 Eur) a súčasne platiť poplatok za poistenie typu A pravidelnými mesačnými platbami vo výške 60,-Sk (1,99 Eur); spolu pravidelná splátka predstavuje 984,-Sk (32,66 Eur). Splátka úrokov je splatná prvého každého mesiaca a musí byť uhradená veriteľovi do 15. dňa mesiaca. Veriteľ je oprávnený uspokojiť z mesačnej splátky úrokov z mimoriadneho medziúveru prednostne sankčné úroky a poplatky. Ohľadom stavebného úveru sa Dlžník zaväzuje uhradiť plnú výšku stavebného úveru vrátane úrokov vo výške 4,7 % p.a. pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 1.313,-Sk (43,58 Eur) a súčasne platiť poplatok za poistenie typu A pravidelnými mesačnými platbami vo výške 60,-Sk (1,99 Eur); spolu pravidelná splátka predstavuje 1.373,-Sk (45,58 Eur); splátka je splatná prvého každého mesiaca a musí byť uhradená veriteľovi do 15. dňa každého mesiaca; v splátke sú zahrnuté aj úroky zo Stavebného úveru.

31. V zmysle článku III Zmluvy o úvere č. 1. písomným prehlásením preberá ručiteľ, v prípade, že je úver zabezpečený aj záväzkom ručiteľa, voči veriteľovi povinnosť vyplývajúcu z ručenia. Zmluva ďalej v podpisovej časti obsahuje prehlásenie ručiteľa, že na seba berie voči veriteľovi povinnosť uspokojiť pohľadávku, ak ju neuspokojí dlžník. K prehláseniu je pripojený podpis ručiteľky Anny Y..

32. Toho istého dňa, t.j. 16.11.2007 uzatvoril žalobca so žalovaným Dohodu o vydaní a vyplnení biankozmenky - zmenka č. XXXXXXXX X XX/XXXXXXXXXX, za účelom zabezpečenia pohľadávky zo zmluvy o úvere č. 1. Zmenka bola vystavená žalobcom ako vlastná zmenka, bez protestu a na rad.

33. Z predloženého výpisu z úverového účtu k zmluve o úvere č. 1 vyplýva, že žalobcovi bol dňa 14.01.2008 vyplatený medziúver vo výške 120.000,-Sk (3.983,27 Eur), čo zodpovedalo 80 % z celkovej dojednanej sumy medziúveru. Dňa 21.08.2008 mu bola vyplatená zvyšná časť v sume 863,04 Eur. V zmysle článku II. zmluvy o úvere č. 1 bol z dojednanej výšky medziúveru odpočítaný poplatok za poskytnutie úveru 3.500,-Sk (116,18 Eur) a poplatok za vystavenie biankozmenky 500,-Sk (16,60 Eur), oba zaúčtované dňa 14.01.2008. V zmysle odpovede žalovaného zo dňa 24.11.2017 k pokusu o mimosúdnu dohodu so žalobkyňou zostatok pohľadávky k 23.11.2017 predstavoval 723,99 Eur. Žalobca celkovo na zmluvu o úvere č. 1 uhradila sumu 5.014,37 Eur.

34. Dňa 09.08.2012 došlo medzi žalovaným ako veriteľom a žalobcom ako stavebným sporiteľom - dlžníkom a spoludlžníkmi P. Q. a P. U. k uzatvoreniu Zmluvy o medziúvere a stavebnom - spotrebiteľskom úvere (ďalej len „zmluva o úvere č. 2“). Uzatvoreniu zmluvy o úvere č. 2 predchádzala rovnako žiadosť žalobcu a spoludlžníkov o úver bez záložného práva spísaná dňa 17.07.2012. Na základe zmluvy o úvere č. 2 mal byť žalobcovi poskytnutý medziúver č. XXXXXXXX 0 XX vo výške 10.500,-Eur, ktorý sa po pridelení cieľovej sumy zo zmluvy o stavebnom sporení, na základe ktorej bol mimoriadny medziúver poskytnutý a pri dodržaní ďalších podmienok zmení mimoriadny úver na stavebný úver č. XXXXXXXX X XX vo výške 6.823,50 Eur. Úver bol poskytnutý na dobu určitú, celková čiastka splatná dlžníkom predstavovala sumu 28.404,31 Eur, výška mesačného vkladu na účet stavebného sporenia 13,62 Eur s

výškou úrokovej sadzby vkladov 2 % p.a. a s počtom mesačných vkladov na účet stavebného sporenia 240. Úroková sadzba medziúveru bola fixná na dobu 5 rokov vo výške 6,59 % p.a., RPMN bola stanovená 7,61 %, priemerná hodnota RPMN 20,23 %, výška mesačnej splátky úrokov medziúveru vrátane poplatku za prijatie do poistenia 61,87 Eur, splatnosť splátok úrokov z medziúveru bola dohodnutá mesačne vždy k prvému dňu mesiaca, v počte splátok 240. Úroková sadzba stavebného úveru bola fixná na celú dobu trvania rozsahu 4,70 % p.a., RPMN bola stanovená 6,36 %, priemerná hodnota RPMN v rozsahu 20,23 %, výška mesačnej splátky vrátane úrokov stavebného sporenia a poplatku za poistenie bola dohodnutá v sume 75,49 Eur, splatnosť splátok bola dohodnutá mesačne vždy k prvému dňu mesiaca, v počte splátok 121, doba trvania medziúveru/stavebného úveru bola dohodnutá na 30,06 rokov, konečná splatnosť medziúveru/stavebného do 31.08.2042.

35. Podľa článku I., bodu 2 Zmluvy o úvere č.2 bola účelom medziúveru, ako aj stavebného úveru - modernizácia a obnova bytu, rodinného domu vrátane súvisiacich drobných stavieb, bytového domu alebo na udržiavacie práce na nich. Poplatky sa riadili aktuálnym sadzobníkom poplatkov platným ku dňu schválenia úveru.

36. Z predloženého výpisu z úverového účtu k zmluve o úvere č. 2 vyplýva, že žalobcovi bol dňa 13.08.2012 vyplatený medziúver vo výške 8.400,-Eur, čo zodpovedalo 80 % celkovej dojednanej sume medziúveru. Žalobcovi bol účtovaný poplatok za poskytnutie úveru v sume 126,-Eur. Žiadosťou zo dňa 14.03.2014 žalobca požiadal o predčasné splatenie úveru a vyčíslenie zostatku s tým, že už nežiadal o dočerpanie zostávajúcich prostriedkov. Listom zo dňa 18.03.2014 žalovaný oznámil žalobcovi zostatok úveru k 10.04.2014 v sume 5.472,16 Eur a vyzval ho na ich úhradu najneskôr do 10.04.2014. Žalobca že úver dňa 26.03.2014 splatil.

37. Žalobca v konaní tvrdil, že na obidve zmluvy sa vzťahujú ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Zmluvy obsahujú viaceré neprijateľné zmluvné podmienky, ako napríklad ustanovenie, podľa ktorého zmluvné vzťahy, vyplývajúce zo zmlúv sa riadia Obchodným zákonníkom, rozhodcovskú doložku, poplatky, vyhlásenie spotrebiteľa, že sa oboznámil s úverovými podmienkami, atď.

38. Tvrdil tiež, že Zmluva o stavebnom sporení č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 28.02.2012 obsahuje neprijateľnú zmluvnú podmienku v podobe poplatku za vybavenie úveru, poplatku za zvýšenie úveru a dohodu o vydaní a vyplnení biankozmenky. Súd má podľa neho z úradnej povinnosti skúmať, či zmluva neodporuje dobrým mravom a či nie je v rozpore so zákonom. Žalovaný na oklamanie žalobcu znejasnil skutočnú cenu spotrebiteľského úveru a výška ceny služby sa stala pre neho neprístupnou a neznámou. Pri poskytnutí úveru odrátal sumu za úhradu prvej a druhej splátky a úver neposkytol v sume dohodnutej v zmluve. Takéto klamlivé konanie žalovaného je v rozpore s § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Zmluvy ako celok je tak možné považovať podľa § 39 Občianskeho zákonníka za neplatné pre rozpor s dobrými mravmi. Tento dôvod neplatnosti sa vzťahuje aj na Zmluvu o zabezpečení splátok úveru, ktorá bola uzatvorená samostatne.

39. Navrhol, aby súd aplikoval § 41 Občianskeho zákonníka v jeho eurokonformnom výklade s ust. čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a v súlade s cieľom a zmyslom čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a čl. 38 Charty základných práv Európskej únie, ktoré vyjadrujú záujem EÚ na ochrane práv a záujmov európskych spotrebiteľov.

40. Podľa § 137 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej CSP) žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o

- a) splnení povinnosti,
- b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu,
- c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo
- d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

41. Podľa § 298 ods. 1 CSP súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd

uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

42. Podľa § 497 zák. č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka (ďalej Obch. zák.) v znení účinnom ku dňu 16.11.2007 zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

43. Podľa § 502 ods. 1 Obch. zák. od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

44. Podľa § 503 ods. 1 Obch. zák. záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Ak lehota na vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov je dlhšia ako rok, sú úroky splatné koncom každého kalendárneho roka. V čase, keď sa má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú.

45. Podľa § 503 ods. 2 Obch. zák. Ak sa poskytnuté peňažné prostriedky majú vrátiť v splátkach, sú v deň splatnosti každej splátky splatné aj úroky z tejto splátky.

46. Podľa § 4 písm. a) zák. č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení v znení účinnom ku dňu 16.11.2007 stavebným sporiteľom môže byť fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá uzatvorí so stavebnou sporiteľňou zmluvu o stavebnom sporení alebo v ktorej prospech je uzatvorená zmluva o stavebnom sporení.

47. Podľa § 7 ods. 3 cit. zák. zmluva o stavebnom úvere musí obsahovať

- a) identifikačné údaje o stavebnej sporiteľni a o stavebnom sporiteľovi najmenej v rozsahu údajov ustanovenom osobitnými predpismi, 3c)
- b) úrokové sadzby stavebných úverov,
- c) podmienky poskytnutia a splácania stavebného úveru,
- d) spôsob zabezpečenia pohľadávok zo stavebného úveru,
- e) podmienky, za ktorých možno vykonať prevod práv a povinností zo zmluvy o stavebnom úvere,
- f) podmienky, za ktorých možno odstúpiť od zmluvy o stavebnom úvere.

48. Podľa § 1 ods.1 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu 16.11.2007 tento zákon upravuje niektoré podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa.

49. Podľa § 1 ods.2, písm. a) cit. zák. sa zákon sa nevzťahuje na zmluvy o poskytnutí úveru na účely nadobudnutia existujúcich alebo projektovaných nehnuteľností, dodatočné alebo ďalšie stavebné úpravy dokončených stavieb a ich údržbu.

50. Podľa § 1 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu 09.08.2012 tento zákon upravuje práva a povinnosti súvisiace s poskytovaním spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru, podmienky na udelenie povolenia na poskytovanie spotrebiteľských úverov, podmienky na výkon činnosti veriteľa a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa.

51. Podľa § 1 ods. 3 cit. zák. spotrebiteľským úverom nie sú:

- a) hypotekárny úver a komunálny úver podľa osobitného predpisu, 1
- b) úver zabezpečený záložným právom k nehnuteľnosti, ktorého účelom je nadobudnutie alebo zachovanie vlastníckych práv k nehnuteľnosti alebo výstavba nehnuteľnosti,
- c) úver zabezpečený záložným právom k nehnuteľnosti, ktorého lehota splatnosti je viac ako desať rokov,

d) úver, ktorého účelom je nadobudnutie alebo zachovanie vlastníckych práv k nehnuteľnosti alebo výstavba nehnuteľnosti,
e) úver zabezpečený záložným právom k nehnuteľnosti, ktorého účelom je splatenie úverov na základe zmlúv uvedených v písmenách a) až d).

52. Podľa § 39 zák. č. 40/1964 Z.z Občianskeho zákonníka (ďalej OZ) neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

53. Podľa § 41 OZ, ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

54. Podľa § 52 ods. 1 OZ spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

55. Podľa § 53 ods. 1 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

56. Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

57. Podľa § 101 OZ pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

58. Podľa § 107 ods. 1 OZ právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

59. Podľa § 451 ods. 1 OZ kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

60. Podľa ods. 2 cit. ust. bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

61. Po preskúmaní veci sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a len s prihliadnutím na zdôraznenie jeho správnosti a na rozsah a obsah odvolania podaného žalobcom uvádza nasledujúce skutočnosti.

62. Podstatné odvolacie dôvody uvedené odvolateľom v ním podanom odvolaní sa týkali úradného prieskumu platnosti, či neplatnosti právnych úkonov, ktorými podľa tvrdenia žalobcu boli zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere, ktoré žalobca uzatvoril so žalovaným. Dňa 27.12.2017 podpísal žalobca ako v poradí prvú Zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere pod č. XXXXXXXX X XX, predmetom ktorej bolo poskytnutie mimoriadneho medziúveru vo výške 150.000,- Sk (4.979,09 Eur). Jedná sa o zmluvu, ktorú žalobca nazval v žalobe ako Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXX X XX zo dňa 16.11.2007 a ohľadom ktorej žiadal určenie jej neplatnosti. K tejto zmluve bola uzatvorená Dohoda o vydaní a vyplnení biankozmenky - zmenka č. XXXXXXXX 9 0 X/XXXXXXXXX zo dňa 27.12.2007. Nešlo však o Zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ale o Zmluvu o medziúvere a stavebnom úvere, na základe ktorej nebol žalobcovi poskytnutý spotrebiteľský, ale stavebný úver.

63. Ďalšou zmluvou rovnakého typu, ktorú uzatvoril žalobca so žalovaným o poskytnutí mimoriadneho medziúveru vo výške 10.500,- Eur dňa 09.08.2012 bola zmluva pod č. XXXXXXXX 0 XX. Táto sa po pridelení cieľovej sumy zmenila na Zmluvu o stavebnom úvere pod č. 2712006 3 03. Podpisy žalobcu na oboch zmluvách sú úradne osvedčené obcou a notárom v Brezne.

64. Odvolací súd je toho názoru, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a vec právne správne posúdil, keď obe zmluvy, ktoré uzatvoril žalobca so žalovaným posúdil ako zmluvy o úvere uzatvorené

podľa ust. § 497 a nasl. Obch. zák. a zároveň aj podľa zák. č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení v znení platnom a účinnom ku dňu ich uzavretia a zároveň aj ako zmluvy spotrebiteľské.

65. Neznamená to však, že obe tieto zmluvy boli zmluvami, ktoré mali povahu zmlúv o spotrebiteľskom úvere, obsah a forma ktorých by sa musela spravovať zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ktorý platil v čase dojednania prvej zo zmlúv, pretože zákon č. zák. č. 258/2001 Z.z. v § 1 ods. 2 písm. a) v nadväznosti na § 11 v znení účinnom ku dňu 16.11.2007 vylučoval v § 1 ods.2 zák. z hľadiska naplnenia účelu úveru poskytnutého na základe zmlúv o mimoriadnom medziúvere - ako stavebnom úvere poskytnutie peňažných prostriedkov na iné účely, než výlučne na účely nadobudnutia existujúcich alebo projektovaných nehnuteľností, dodatočné alebo ďalšie stavebné úpravy dokončených stavieb a ich údržbu, čím vylučovala aj podriadenie takto uzavretej zmluvy pod Zákon o spotrebiteľských úveroch, na čo nadväzovala aj zmluvná povinnosť žalobcu podľa zák. č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení zdokladovať použitie týchto prostriedkov

66. Rovnaký názor platí aj pre druhú zmluvu, ktorá bola podpísaná žalobcom dňa 09.08.2012 síce už za účinnosti zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, avšak aj tento zákon, účinný v čase podpísania v poradí druhej zmluvy o úvere, vylučoval v § 1 ods.3 písm. d) podriadenie takejto zmluvy Zákonu o spotrebiteľských úveroch. Z tohto dôvodu nemusela ani jedna z týchto zmlúv obsahovať tie obligatórne náležitosti, ktoré určovali vyššie uvedené právne predpisy pre zmluvy o spotrebiteľskom úvere, absencia ktorých by mohla mať, avšak len pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere za následok to, že žalovaným poskytnuté úvery by mohli byť považované za bezúročné a bezpoplatkové. Takéto právne posúdenie ale neplatí pre stavebné úvery poskytované žalovaným, ktoré v čase uzatvárania týchto zmlúv žalobcom povahu spotrebiteľského úveru nemali.

67. Odvolací súd súhlasí s právnym názorom súdu prvej inštancie, že obidve zmluvy o úvere boli uzatvorené platne a obsahovali všetky podstatné náležitosti, ktoré vyžaduje pre daný zmluvný typ nielen Obchodný zákonník, ktorý v § 497 a nasl. upravuje zmluvu o úvere ako tzv. absolútny obchod, pričom túto právnu úpravu nie je možné dohodou strán vylúčiť, ale aj Občiansky zákonník, ktorý síce zmluvu o úvere neupravuje vôbec, avšak v § 52 a nasl. upravuje osobitne postavenie zmluvných strán v prípade, ak jedna zo strán je spotrebiteľom fyzickou osobou a druhá zmluvná strana je dodávateľom služby, ktorej predmetom podnikateľskej činnosti je aj poskytovanie úverov klientom. Obe zmluvy správne posúdil súd ako spotrebiteľské bez ohľadu na ich právnu formu, a to aj s prihliadnutím na prechodné ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktoré boli platné a účinné od 01.01.2008.

68. Správne aplikoval na prejednávajúcu vec aj ustanovenia Občianskeho zákonníka, najmä 52 ods.2 OZ, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, (rozhodnutie NS SR sp.zn. 3MCdo/12/2014, rozhodnutie sp.zn. 8MCdo/13/2014) a správne postupoval súd prvej inštancie, keď obe zmluvy posudzoval aj podľa zák.č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení v znení platnom a účinnom ku dňu uzatvorenia oboch zmlúv, keďže sa obe tieto zmluvy o poskytnutí medziúveru viazali výlučne k zmlúvam o stavebnom sporení. Obe zmluvy o úvere obsahovali označenie zmluvných strán, predmet, a teda poskytnutie úveru za medziúveru za zmluvne dohodnutých podmienok, s ktorými obe zmluvné strany vyjadrili svojím podpisom súhlas.

69. S prihliadnutím na tvrdenia žalobcu v ním podanej žalobe súd ex offa skúmal v súlade s ustanoveniami Občianskeho zákonníka, najmä § 53 jeho tvrdenia o celom rade neprijateľných podmienok, ktoré mali obidve zmluvy obsahovať a v dôsledku ktorých mali byť podľa tvrdení žalobcu neplatné a súdneho prieskumu ex offa preto podrobil každé z relevantných tvrdení žalobcu o neprijateľnosti tej ktorej dohodnutej podmienky v zmluvách o medziúvere vrátane posúdenia dohody zmluvných strán o predmete zmlúv o medziúvere z hľadiska jeho presnej špecifikácie a identifikácie v nadväznosti na to, či žalovaným bola žalobcovi poskytnutá tá výška medziúveru, na ktorej sa so žalovaným dohodol. Tvrdenia žalobcu v odvolaní nie sú preto opodstatnené.

70. Správne zistil, že obe zmluvy o poskytnutí medziúveru uvádzali maximálnu výšku úveru, ktorú sa žalovaný zaviazal žalobcovi poskytnúť, pričom vyplatenie týchto súm sa viazalo vždy na splnenie podmienok, ktoré boli v zmluvách zrozumiteľne a jasne špecifikované. Pokiaľ si žalobca nárokoval podľa druhej zmluvy o medziúvere z dohodnutej sumy 10.500,- Eur len sumu 8.400,- Eur, pričom zvyšnú časť od žalovaného nežiadal dočerpať, je námietka žalobcu vo vzťahu k nesplneniu povinnosti žalovaného poskytnúť mu dohodnutú sumu úveru právne irelevantná.

71. Podľa predmetu plnenia obsiahnutého v zmluve o stavebnom sporení, ku ktorej bola dňa 16.11.2007 uzatvorená zmluva o medziúvere mal byť žalobcovi poskytnutý medziúver vo výške 150.000,- Sk (4.979,09 Eur), ktorý sa po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení mení na stavebný úver vo výške 90.000,- Sk (2.987,45 Eur). Žalobca bol podľa čl. 2 tejto zmluvy povinný poukazovať žalovanému pravidelné mesačné splátky vo výške 750,- Sk (24,90 Eur) pri úrokovej sadzbe 7,39% ku dňu uzatvorenia zmluvy o mimoriadnom medziúvere, pričom vyššie uvedené splátky sa zaviazal splácať až do nasporenia 40% cieľovej sumy spolu s úrokmi vo výške 924,- Sk (30,67 Eur). Spolu s poisťným vo výške 60,- Sk (1,99 Eur) mala byť pravidelná splátka v sume 984,- Sk. Za spracovanie medziúveru sa zaviazal zaplatiť žalovanému poplatok vo výške 3.500,- Sk a ak vydá dlžník veriteľovi biankozmenku, ďalší poplatok vo výške 500,- Sk.

72. Podľa názoru odvolacieho súdu bol v prvej úverovej zmluve uvedený predmet plnenia jasne a zrozumiteľne. Vyplýva z neho, že žalobcovi bol dňa 14.01.2008 vyplatený medziúver vo výške 120.000,- Sk (3.983,27 Eur), čo zodpovedalo 80% celkovej dojedanej sumy medziúveru. Dňa 21.08.2008 bola vyplatená zvyšná časť vo výške 863,04 Eur, pričom v súlade s čl. II. tejto zmluvy bol z dohodnutej výšky medziúveru odpočítaný poplatok za poskytnutie úveru 3.500,- Sk a poplatok za vystavenie biankozmenky 500,- Sk, ktoré boli zaúčtované oproti povinnosti žalobcu tieto poplatky zaplatiť žalovanému dňa 14.01.2008 s jeho súhlasom. Na prvú zmluvu o úvere žalobca zaplatil celkom sumu 5.014,37 Eur.

73. Z uvedených dôvodov nie je preto možné súhlasiť s tým tvrdením žalobcu, že by obe zmluvy neobsahovali dostatočné údaje identifikujúce zmluvné strany a predmet tak, ako to vyžadoval Obchodný zákonník a Zákon o stavebnom sporení a že by bolo možné dospieť k záveru, že by mali byť pre absenciu niektorých z podstatných náležitostí, ktoré vyžaduje pre platné uzavretie zmluvy o úvere § 497 a nasl. Obch. zák. s poukazom na § 39 OZ absolútne neplatnými právnymi úkonmi. V tejto súvislosti je odvolací súd toho názoru, že sa žalobca ako spotrebiteľ nemôže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o úvere č. 1 a č. 2 na základe § 11 ods. 4 zák. č. 129/2010 Z.z. ako osobitného predpisu práve z dôvodu, že sa v prejednávanej veci o zmluvy o spotrebiteľskom úvere nejedná.

74. Rovnako platné bolo aj dojednanie poplatkov, ktoré boli od začiatku žalobcovi zrejmé, a to nielen pokiaľ ide o dôvod, pre ktorý ich žalovaný vyúčtoval, ale aj pokiaľ ide o ich výšku, ktorá vyplývala nielen zo samotných zmlúv, ale aj zo Všeobecných obchodných podmienok a sadzobníka, ktoré zmluvné strany prehlásili za nedeliteľnú súčasť oboch zmlúv a ktoré si žalovaný uplatnil voči žalobcovi z dôvodu poskytnutia služieb, ktoré nie sú bezpoplatkové a žiaden peňažný ústav ich neposkytuje zadarmo. Pokiaľ ide o poplatok za poskytnutie úveru, tento je tak, ako to správne uviedol súd prvej inštancie, súčasťou odplaty za to, že žalovaný poskytuje žalobcovi svoje vlastné finančné prostriedky do dispozície. Na ich platení vo výške 116,18 Eur pri prvej zmluve a 126,- Eur pri druhej zmluve sa zmluvné strany písomne dohodli, pričom táto je primeraná k sumám, ktoré žalovaný žalobcovi vo forme úveru a medziúveru reálne poskytol.

75. Správne si účtoval aj poplatok za vedenie účtu, pretože pri jeho účtovaní postupoval v súlade so zák. č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení, ktorý takéto právo účtovať poplatok za vedenie účtu do dňa 10.06.2013, kedy došlo k zmene vyššie uvedeného zákona zákonom č. 132/2013 Z.z. a od kedy bol stanovený zákaz pre žalovaného žiadať od stavebného sporiteľa úhradu poplatkov za vedenie, evidenciu alebo správu stavebného úveru alebo účtu, upravoval. Žalobca si od tohto termínu poplatok za vedenie účtu neúčtoval a ani neuplatnil.

76. Odvolací súd sa stotožnil s právnym názorom súdu prvej inštancie, ktorý dospel k záveru, že za neprijateľné je treba posúdiť dojednanie zmluvných strán o zaplatení poplatku 500,- Sk (16,60 Eur) pre prípad, že žalobca vystaví biankozmenku v prospech žalovaného, ktoré je neplatnou zmluvnou podmienkou. Nie je však možné dospieť k záveru, že by mala byť z tohto dôvodu neplatná celá zmluva o úvere č. 1 tak, ako to vyplýva z § 53 ods.1 a 5 OZ, keď neplatnými sa stávajú len konkrétne súdom určené neprijateľné podmienky.

77. Bol to žalovaný, kto zvolil tento spôsob zabezpečenia návratnosti pohľadávky zo zmluvy o úvere, aj keď len pri prvej zmluve o medziúvere, čo žalobca ovplyvniť nemohol a na túto podmienku pri uzatváraní zmluvy o medziúvere musel pristúpiť. Žalovaný tak žiadal od žalobcu plnenie vo forme platenia na

zmenku za službu, ktoré nebolo v záujme žalobcu, pričom žalobca nemohol mať vedomosť o tom, aké dôsledky ním vystavená zmenka pre neho spôsobí. Z tohto dôvodu nebol žalovaný oprávnený započítať si tento poplatok oproti sume medziúveru, ktorú žalobcovi poskytol, v dôsledku čoho je nutné takúto dohodu o započítaní sumy 500,- Sk ako poplatku za vyhotovenie blankozmenky oproti rovnakej sume časti úveru posúdiť ako neplatnú.

78. Neplatnosť tejto zmluvnej podmienky má tak za následok, že by bol žalovaný povinný vydať žalobcovi sumu 500,- Sk, ktorá sa stala u neho bezdôvodným obohatením. Keďže k vzájomnému zaúčtovaniu oboch súm došlo už pri poskytnutí úveru žalovaným žalobcovi dňa 14.01.2008 a žalovaný vzniesol v konaní námietku premlčania týkajúcu sa vydania bezdôvodného obohatenia v tejto časti, súd prvej inštancie správne rozhodol, keď podľa § 107 OZ z dôvodu uplynutia subjektívnej 2-ročnej a objektívnej 3-ročnej premlčacej lehoty žalobcovi sumu 500,- Sk titulom neoprávnene zaúčtovaného poplatku z dôvodu premlčania nepriznal. Žaloba bola žalobcom súdu doručená dňa 22.05.2018, pričom žalobca vyplatil žalovanému plnenie, vrátenia ktorého sa domáha pred dátumom 22.05.2016, t.j. viac ako pred dvomi, a aj viac ako trokmi rokmi s poukazom na § 107 ods.1 OZ, a teda neskoro.

79. K žalobcom tvrdenej neprijateľnosti zmluvnej podmienky, ktorá sa týkala započítavania platieb zo strany žalobcu žalovaným najskôr na sankčné úroky, následne na poplatky a až na záver na istinu, ktorú na medziúver splácal odvolací súd uvádza, že takéto dojednanie nebolo v rozpore s platnou právnou úpravou účinnou v čase uzatvorenia prvej zmluvy o medziúvere dňa 16.11.2007 a vychádzalo z ust. § 364 Obchodného zákonníka, podľa ktorého na základe dohody strán možno započítať akékoľvek vzájomné pohľadávky. Podľa § 330 ods. 1 Obch. zák., ak má veriteľovi splniť ten istý dlžník niekoľko záväzkov a poskytnuté plnenie nestačí na splnenie všetkých záväzkov, je splnený záväzok určený pri plnení dlžníkom. Ak dlžník neurčí, ktorý záväzok plní, je splnený záväzok najskôr splatný, a to najprv jeho príslušenstvo. Podľa ods. 2 cit. ust. sa pri plnení peňažného záväzku započíta platenie najprv na úroky a potom na istinu, ak dlžník neurčí inak. Z obsahu uvedených ustanovení vyplýva, že dohoda o platení úrokov a poplatkov pred úhradou splátky úveru nie je v rozpore s platným právom a s ustanoveniami účinnými v čase uzavretia zmlúv o stavebnom sporení a o mimoriadnom medziúvere č.1. Na tomto závere nemení nič ani to, že aplikácia ust. § 566 ods.2 OZ, ktorý v čase uzatvorenia zmlúv platil v inom znení, než v znení aktuálnom od 01.01.2008, nie je možná, a to aj z toho dôvodu, že toto ustanovenie neupravuje platenie dlžníka vo vopred určenej výške splátok, ale v častiach, ktoré neboli vopred s veriteľom dohodnuté, preto sa ani na prejednávanú vec nemôže použiť. Takáto dohoda z uvedených dôvodov znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky nespĺňa.

80. Žalobca si uplatnil okrem určovacích výrokov, ktorých dôvodnosť v konaní nepreukázal, aj nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia zodpovedajúceho výške úrokov z úveru, ktoré boli medzi zmluvnými stranami riadne dohodnuté. Výška úroku z úveru dohodnutá zmluvnými stranami nebola neprímeraná, preto súd správne na tvrdenia žalobcu o bezúročnosti úveru neprihliadol.

81. Žalobcovi nárok na vrátenie ním uplatnenej sumy, okrem vyššie uvedeného poplatku 500,- Sk, avšak len za predpokladu, že by nebol žalovaný vzniesol námietku premlčania, z dôvodu bezúročnosti úverov nemohol vzniknúť, a to z toho dôvodu, že obe zmluvy o medziúvere boli uzatvorené platne, pričom ich súčasťou nemal byť údaj o RPMN, ani o priemernej RPMN a ani ďalšie údaje o splátkach, ktoré by mali byť rozdelené na úrok a istinu, pričom výška, počet a termíny splátok istiny vyplývajú z oboch zmlúv jednoznačne, rovnako ako aj konečný dátum splatnosti úveru. Žalobcovi by bol vznikol nárok len na vrátenie sumy 500,- Sk z dôvodu, že dohoda o platení takéhoto poplatku je neprijateľnou podmienkou podľa § 53 ods. 4 OZ, a preto je podľa § 53 ods. 5 OZ neplatná.

82. Odvolací súd súhlasí s právnym názorom súdu prvej inštancie, že subjektívna lehota na uplatnenie práva na súde nemohla začať plynúť žalobcovi od doručenia odpovede z Ministerstva spravodlivosti SR dňa 26.03.2018, a to nielen preto, že už dňa 27.12.2007 bola do nášho právneho poriadku transponovaná Smernica rady č. 93/13EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a na ňu nadväzujúce rozhodnutia súdov Slovenskej republiky, ako aj rozhodnutia súdov ESD, s ktorými sa mal žalobca možnosť oboznámiť podstatne skôr, ale aj z toho dôvodu, že žalobca sa dozvedel o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor obohatil už vtedy, keď skutočne (preukázateľne) zistil skutkové okolnosti -poskytnutie finančných prostriedkov na konkrétny účet žalovaného, na základe ktorých mohol podať žalobu o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia aj skôr, t.j. keď nadobudol vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného, a

to bez ohľadu na to, že sa o týchto skutočnostiach mohol dozvedieť aj skôr. To, kedy získal informácie o právnej stránke možnosti domáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia a ako možno právne kvalifikovať jeho nárok, nie je pri posudzovaní okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby vôbec relevantné. (pozri rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 67/2011, 5Cdo 121/2009). Aj keď je v danom prípade žalobca spotrebiteľom práva neznalý, bolo by neprimeranou ochranou jeho práva, pokiaľ by bol začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby posunutý na deň, kedy sa z Ministerstva spravodlivosti SR, príp. z internetu alebo od svojho právneho poradcu dozvedel, že žalovaný sa na jeho úkor obohatil. Pre záver dozvedieť sa o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a o tom, kto ho získal, je vždy rozhodujúce zistenie „skutkového stavu“, nie posúdenie právnej kvalifikácie ním uplatneného nároku.

83. Keďže plnenie z druhej zmluvy o úvere bolo žalobcom vyplatené ešte dňa 26.03.2014, mohli byť plnenia uskutočnené žalobcom už len na zmluvu o úvere č. I, preto ich žalovaný nemohol prijať bez právneho dôvodu.

84. Z vyššie uvedených dôvodov súd prvej inštancie správne postupoval, keď za neprijateľnú, a teda neplatnú zmluvnú podmienku v Zmluve o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere, ktorá bola uzavretá medzi stranami dňa 16.11.2007 vyhlásil vo výroku odvolaním napadnutého rozhodnutia tú, na základe ktorej bola žalobcovi stanovená povinnosť zaplatiť poplatok vo výške 500,-Sk (16,60 Eur) pre prípad, že vydá žalovanému bianko zmenku.

85. Vo zvyšnej časti nebol žalobca úspešný, pretože sa mu v konaní nepodarilo preukázať, že by boli bývali obe zmluvy o mimoriadnom úvere, ktoré sa neskôr zmenili na úver o stavebnom sporení neplatnými právnymi úkonmi pre rozpor s dobrými mravmi tak, ako to v konaní tvrdil a nepodarilo sa mu preukázať ani to, že by bol mal nárok na iné plnenie z titulu bezdôvodného obohatenia, než na vrátenie poplatku 500,- Sk, ktoré mu však súd prvej inštancie nemohol z dôvodu neskoro uplatneného práva a z dôvodu žalovaným dôvodne vznesenej námietky premlčania priznať.

86. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktoré je vo všetkých výrokoch vecne správne podľa § 387 CSP potvrdil.

87. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v súlade s § 396 ods.1, § 262 ods.1 v nadväznosti na § 255 ods.1 CSP tak, že ho priznal žalovanému ako strane v spore úspešnej voči žalobcovi, ktorý úspešný nebol. O výške trov rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré v súlade s § 262 ods.2 CSP vydá súdny úradník.

88. Rozhodnutie odvolacieho senátu bolo prijaté jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).